

[Elisabeth Bruun Olesen]

at en del af støtten til landbrugsforskning og konsulentvirksomhed blev overført til forskning og vejledning i økologisk jordbrug. Sker der ad den vej en nedsættelse af forbruget af gødning og gifte, vil omkostningerne efterhånden mindskes, og det samme gælder de problemer, vi kender med miljøforureningen. Produktionen ville naturligvis falde noget, men det ville så hjælpe på den overskudsproduktion, der er, og vi ville få produkter af en bedre kvalitet.

Konkluderende vil jeg sige, at VS vil ikke blokere for, at regeringen pålægges at udmønte dette beslutningsforslag i et konkret lovforslag, og at vor endelige stillingtagen til loven så må afhænge af, hvor meget den trækker i den rigtige retning, og hvor spiselig den bliver for os. Men den vil stadig væk være upiselig, hvis lånene kan kapitaliseres, og hvis vi ser en udhuling af realrentebeskatningen.

Arne Bjerregaard (KrF):

Der nedlægges vel dagligt 9–10 landbrug herhjemme, hvilket ikke mindst skyldes den tekniske udvikling, men også i høj grad manglende politiske initiativer samt de økonomiske og finansieringsmæssige forhold, som faktisk gør det umuligt for mangfoldige unge at søge ind i landbrugserhvervet.

Vil vi en bestemt udvikling for dansk landbrug, er dette efter min formening muligt ved at anvende forskellige styringsinstrumenter, selvfølgelig under forudsætning af bestemt politisk vilje hertil.

Instituttet for Fremtidforskning har ved Erik Juul Jørgensen i 1977 udarbejdet en rapport med titlen »Mulige udviklingslinier for dansk jordbrug til år 2000«. Heri anføres på side 97, stk. 6.7:

»Landbrugets struktur må antages at undergå fortsatte betydelige ændringer i perioden op til år 2000. Hvor mange ejendomme der vil være i år 2000, er afhængigt af den landbrugspolitik, der bliver gennemført i de kommende år, idet landbrugets fremtidige struktur er politisk meget styrbar.«

Klarere kan det vel ikke siges af en forsker: ikke udviklingen, men politikerne bestemmer, hvorledes dansk landbrug skal se ud i år 2000. Vil vi fastholde et alsidigt landbrug med mange ejendomsbesiddere i selv-

eje, er dette muligt. Vil vi derimod have store landbrug, er dette også muligt.

Jeg er ikke i tvivl om – og forskellige udtalelser bekræfter selvfølgelig dette – at storlandbrugere og visse politikere ønsker, at den nuværende udvikling frem mod stedse større brug skal fortsætte, og nogle ønsker det så sandelig ved at ophæve gældende lovgivning som f.eks. lovgivning om sammenlægningsret af ejendomme osv. Herved kan de større brug blive endnu større og de små elimineres, og når dette er sket, er vejen åben for det, jeg frygter, nemlig indførelse af aktieselskabsformen i landbruget, som netop de samme ønsker, fordi generationsskifte i fremtiden for selvejende landbrug vil være umuliggjort.

Det er vel ikke bemærkelsesværdigt, at de samme kræfter til tider har klemt erhvervslivets selvejere ved bl.a. stædigt at fastholde en rentefradragsret, som netop, alt andet lige, ville fordoble og har fordoblet rentefoden.

Jeg har en fornemmelse af, at vi i sin tid imellem i hvert fald et flertal af partier herinde var enige i hovedlinjen i en fremtidig landbrugspolitik, som blev fremlagt i betænkning 775 af 1977, hvor der bl.a. side 62, sidste afsnit, står:

»Aktieselskabsformen kan indebære fordele, idet man ved anvendelse af denne selskabsform kan indgå nyfinansiering og gældsætning af ejendommen ved hvert ejerskifte. Udvalget kan imidlertid ikke anbefale aktieselskabsformen som alternativ besiddelsesform. Baggrunden for denne stillingtagen er en frygt for, at aktieselskabers mulighed for investering i landbrugsjord vil betyde store opkøb med henblik på inflationssikret kapitalinvestering. Endvidere vil aktieselskabsformen betyde, at kontrollen med, hvem der ejer den danske landbrugsjord, efterhånden umuliggøres. Ejendomsretten til jorden kan på den måde samles på relativt få hænder gennem opkøb og koncentration af aktiebidselser.«

På samme side i samme betænkning skrives i tredjesidste afsnit:

»Udvalget har lagt vægt på, at selvejet sikrer en langsigtet interesse i opretholdelse af ejendommenes produktionskapacitet. Endvidere begunstiger selvejet under den hidtil gældende landbrugslovgivning en bedriftsstruktur med et relativt stort antal brug. Dette medfører en spredning af ejendomsretten